

DE VAILLANT KREEG VLEUGELS
jaarverslag 2015

Honderdtwintig procent groei

120% was de groei van het aantal bezoekers aan activiteiten in 2015 ten opzichte van 2013.
50% was de groei van het aantal bezoekers aan activiteiten in 2015 ten opzichte van 2014.
De groei van incidentele bezoekers voor tentoonstellingen, een kop koffie, een lunch of de cateringactiviteiten (externe catering is gegroeid met 60%) is dan nog buiten beschouwing gelaten.
De Vaillant doet het goed!

Niet zomaar een jaar

2015 is in meerdere opzichten geen jaar uit 13 in een dozijn geweest. De rellen in de zomer van 2015 hebben veel gekost en veel gebracht. Nieuwe mensen hebben het theater ontdekt, terwijl voor sommige anderen de Schilderswijk een no-go area geworden is. Het theater moest van de ene op de andere dag dicht in de zomervakantie, wat een flink aantal annuleringen en gederfde inkomsten betekende.

Tegelijk zijn in 2015 nog steeds niet alle technische installaties van het gebouw op orde en zijn lichttafels en spots over hun levensduur heen. De website en computers waren 10 jaar oud en een restant van Culturalis, deze zijn in de loop van het jaar vervangen. De riolering van de bovenburen lekt in onze foyers en zalen en de geluidsisolatie in het gebouw is niet toegerust voor een moderne theaterprogrammering. Er wordt aan gewerkt, maar we betalen er een hoge prijs voor.

Onverminderd zorgelijk

De financiële zorgen zijn groot. Door de bezuinigingen op de amateurkunstsubsidies trekken toneelverenigingen zich terug op bovenverdiepingen, ons verzoek om financiering van een communicatiemedewerker is niet gehonoreerd, de grootste VO-school in de wijk heeft zich teruggetrokken in een schoolgebouw waardoor het aantal verhuringen voor het VO afnam en er zijn gewoon te weinig middelen om een duur en mankerend gebouw met twee zalen en vier studio's te runnen. De druk op de medewerkers en de begroting is dan ook groot. Ondanks het extra programmabudget, een bijdrage voor het Leerwerkbedrijf en de financiële steun na de onlusten, kon niet voorkomen worden dat De Vaillant 2015 afsluit met een negatief financieel resultaat.

De Vaillant kreeg vleugels

De vernielde vleugel van theater De Vaillant werd afgelopen zomer symbool voor de onlusten in de Schilderswijk. Twee dagen lang, maar ook nog maanden later richtten camera's en kranten hun blik op het theater. Tijd om te treuren was er niet, De Vaillant moest en ging vooruit. Het heeft wat kruim gekost, maar we hebben ons in de zomermaanden herpakt en grote stappen vooruitgezet. Morele en financiële steun, maar ook de uitbreiding van het programmabudget (€35.000) waren daarbij zeer behulpzaam. De subsidie van The Art Of Impact maakt stedelijke samenwerking mogelijk en daarin loopt De Vaillant voorop. Met een bijdrage voor het Leerwerkbedrijf hebben we stappen gezet die anders niet mogelijk waren. Zo verspreiden wij ons programma op festivals en bij de markt met soepfiets de 'Mobiele Eenheid', en dat werkt!

Zo is theater De Vaillant in 2015 volwassen geworden. We hebben geknokt om het theater als een feniks uit haar as te laten herrijzen, om met te weinig mensen en middelen een volwaardig cultuurhuis te zijn. Met de aanvullende programmageden hebben we nieuwe, moeilijk bereikbare publieksgroepen aan ons verbonden. In het najaar hebben we museum Nansi Wereldspin geopend, een start gemaakt met het Leerwerkbedrijf en op de valreep de mensen van het Kerst en Lichtfeest uit de brand geholpen. Wij zeggen: Wir Schaffen das!

In het theater

Maar Wir schaffen das niet zomaar! In ons werkgebied wonen veel mensen die nauwelijks de weg naar een theater weten te vinden. Tegelijkertijd is er voor deze mensen stedelijk en landelijk weinig programma-aanbod beschikbaar. Met name mensen met een Noord Marokkaanse achtergrond en met een lagere opleiding konden we maar moeilijk bedienen. Met de aanvullende programmageden hebben we onder meer Mocomaniac, Lijpe, Rap 'n Roer en drie edities van UrbanConnects geproduceerd en gepromoot. Deze verkochten allemaal uit.

Doe het Zelf en Doe het Samen is onze slogan en onze aanpak. We faciliteren artiesten en groepen om hun eigen programma's te presenteren en werken met hen samen waar zij samenwerking zoeken met anderen. Waar we zelf initiatief nemen, zoals bij de bovengenoemde programma's, werken wij weer samen met de vele partners die we hebben leren kennen. Het levert mooie optredens op, bindt mensen met elkaar en draagt bij aan het veelkleurige beeld van ons theater.

Behalve eigen programmering heeft De Vaillant in 2015 stedelijke instellingen op bezoek gehad die aansluiting zoeken met 'de wijk'. De samenwerking pakte soms fantastisch en soms minder fantastisch uit. Stedelijke instellingen werken aanbod gestuurd en bedenken zo zelf wat zij publiek willen tonen. Zij missen daarbij vaak de aansluiting met en kennis van de wensen van bewoners in diverse stadsdelen. Voor De Vaillant leverde het vaak enorm veel werk op om stedelijke instellingen inzichten te verschaffen en in beweging te krijgen, terwijl de belangstelling van bezoekers voor de programma's soms enorm tegenviel. In de loop van 2015 heeft De Vaillant besloten de samenwerking vooral te richten op een beperkt aantal partners. Want ja, er zijn instellingen met wie het fantastisch samenwerken is! En dat Stage Entertainment (Joop van den Ende) bij ons audities voor de Lion King hield heeft ons zeer vereerd.

In de stad

Niet alleen in haar eigen huis, maar ook in de stad heeft De Vaillant in 2015 haar mannetje gestaan. Actieve inzet bij het Directie Overleg Haagse Podia, actieve inzet voor het Haags Uit Festival (HUF) en de opzet van gezamenlijke marketing met de andere cultuurankers, participatie in Ut Haags Notûh Festival en het Schilderswijkfestival, vele overleggen over Haags Veen en betrokkenheid bij de veiligheid en leefbaarheid in de wijk. Maar natuurlijk ook met het project MatchMaker hebben we alle hoeken en gaten van de stad bezocht. Drie partners noemen we graag met name:

Zuiderstrandtheater

In het seizoen 2015/ 2016 zet theater De Vaillant in op intensieve samenwerking met het Zuiderstrandtheater/ Nieuwe Kerk. Eind 2015 vond in het kader van die samenwerking Black Gospelfestival LIGHT plaats met kleinschalige programma's in De Vaillant en een finale met amateurs en profs in de Nieuwe Kerk. Bijna gelijktijdig startte het festival Turkish Delight, met een keur aan culturele snoepjes die de diverse culturen van Turkije belichten. Ook hier weer kleinschalige voorstellingen en workshops in De Vaillant met internationale Europalia toppers in de Nieuwe kerk en Zuiderstrandtheater.

Zuiderstrandtheater en De Vaillant hebben elkaar in de armen gesloten en wisselen ook komende jaren talent, publiek en expertise uit.

Residentie Orkest

In de stedelijke samenwerking was het Residentie Orkest de eerste die een toezegging deed: het Nieuwjaarsconcert dat in 2014 een eerste editie beleefde in de Vaillant, is in 2015 uitgegroeid tot een serie in vijf Cultuurankers. In 2015 speelde een octet van het Residentie Orkest samen met The Residents, Afimo vrouwenkoor en Go Hard van Stagehuis. Het samen instuderen van een

gezamenlijke afsluiter was enerzijds een fantastisch succes voor publiek en anderzijds een leerzame ervaring voor de talenten uit de wijk. Ondanks dat het Residentie Orkest jaarlijks andere Cultuurankers bezoekt, blijft De Vaillant op nummer één!

NT JONG

Met NT Jong is de samenwerking bijzonder warm: In goede collegialiteit vinden workshops en andere artistiek hoogstaande projecten van NT Jong in De Vaillant een welkom thuis, worden op maat gemaakt en richten zich op jong publiek. Omdat de toeleiding vanuit De Vaillant via NT Jong naar elders in de stad nog niet gerealiseerd is, zal dit in 2016 en daarna extra aandacht krijgen.

In de wijk

Naast actieve participatie in de stad, zetten we natuurlijk sterk in op samenwerking met partners in de wijk. De Vaillant ziet zichzelf als springplank voor lokaal talent en schakel tussen stedelijke instellingen en lokaal publiek en vervult die rol van harte. Samen met bewoners en organisaties uit de wijken worden wensen en mogelijkheden geïnventariseerd, programma's gemaakt en publiek geworven. Van daaruit maken we concrete plannen voor samenwerking met de stedelijke instellingen. Met in het achterhoofd dat participatie pas een feit is als onze bewoners en hun culturele bagage werkelijk een plek krijgen in de stedelijke infrastructuur, is daar nog genoeg te doen.

Cultuurparticipatie in onze wijk heeft pas effect als wij ons heel dicht bij de mensen en hun dagelijks leven plaatsen. Voor velen is cultuur immers onlosmakelijk verbonden met dagelijkse activiteiten, religie en hoogtijdagen. De Vaillant gaat gerust nog een stapje verder: Om mensen werkelijk te bereiken heeft zij soepkar de Mobiele Eenheid laten maken, waarmee zij op de markt en op pleinen naast soep haar programma's met de paplepel in kan geven. Natuurlijk nam De Vaillant ook deel aan het Schilderswijkfestival, Ut Haags Notûh Festival en de participatiebeurs in buurthuis De Mussen.

Om het meerjarenbeleidsplan 2017 – 2020 aan te laten sluiten bij de wensen van ons stadsdeel, is het Wijkpanel bijeengeroepen en is intensief met hen bepraat wat wenselijk en nodig is voor de komende jaren. Hoewel minder gestructureerd dan voorheen, is ons Wijkpanel voor ons van grote waarde.

Cultuureducatie

Cultuureducatie binnen en buiten de school worden gezien als een basis voor cultuurparticipatie op volwassen leeftijd. Juist scholen in een omgeving waar 92% van de bevolking een niet westerse achtergrond heeft, vinden maar beperkt aanbod dat aansluit bij de achtergrond van hun leerlingen. De kennismaking met cultuur binnen schooltijd, beklijft daarom maar zeer beperkt. En áls er na de basisschool belangstelling bestaat voor het volgen van cultuurlessen in de vrijetijd, is het aanbod vaak afwezig, onzichtbaar of onbetaalbaar.

Met de opening van de Kunstcampus heeft Johan de Witt zich goeddeels uit ons theater teruggetrokken. Veel VO-leerlingen missen daardoor nu de automatische weg naar ons theater, terwijl De Vaillant deze leerlingen en de huurinkomsten mist. Dat is ronduit jammer.

In 2015 hebben vier stedelijke instellingen een aantal scholenvoorstellingen in De Vaillant gebracht. Deze zijn redelijk tot zeer goed bezocht. Voor deze voorstellingen heeft De Vaillant een aangepaste huurprijs berekend en zelf een toevoeging gemaakt met een Nansi verhalenprogramma van Winston Scholsberg.

Tegelijk heeft De Vaillant in de herfstvakantie van 2015 Nansi Wereldspin geopend. Een educatieve plek in het gebouw die gericht is op migratieverhalen, Anansi en het Nederlandse slavernijverleden. Al voorafgaand aan de opening tijdens Festival De Betovering bezochten scholen het kindermuseum om te luisteren naar verhalen, zelf educatieve programma's te bedenken of om ouders aan kinderen te laten voorlezen. Met Gruppa Nanzi, Koorenhuis en Art-S-Cool zijn afspraken gemaakt om vanaf 2016 Nansi cultuuronderwijs te brengen. Zo vindt Nansi vanaf 2016 een fijne plek in de Digitale Ladekast van Cultuurschakel, waar Identiteit en Verhalen hoofdthema's zijn.

Communicatie

In 2015 heeft De Vaillant flink aan naamsbekendheid gewonnen. Waar het journal al in 2014 Einderloos Lekker oppikte als mooie vorm van samenwerking tussen een school en een theater en de Hijabi Monologen diverse talkshows bereikten, hebben de gevolgen van de rellen gezorgd voor brede landelijke naamsbekendheid. Liever had De Vaillant een andere aanleiding gehad om breed in het nieuws te komen.

De keuze voor een constructief verhaal over de Schilderswijk en een bijzonder theater is tot in alle huiskamers van Nederland terecht gekomen. In de zomermaanden, maar ook weer aan het einde van het jaar, hebben lokale en landelijke media voor hun jaaroverzichten aandacht aan De Vaillant besteed. Niemand kan er nog om heen dat De Vaillant een modern, eigentijds en kleurrijk theater is dat bijdraagt aan een samenleving waarin iedereen een plaats heeft.

Om naast alle aandacht voor de rellen en de gevolgen voor De Vaillant de aandacht te vestigen op de programma's van De Vaillant, is in de periode dat wij ons herpakten een pr-campagne ontwikkeld waarin ons veelkleurige programma en de Doe Het Zelf aanpak centraal stonden. Tijdens de gezamenlijke cultuuranker presentatie tijdens HUF, bij het Schilderswijkfestival en op andere plekken is met deze campagne de blik vooruit gericht.

Ook met de opening van Nansi Wereldspin en het Leerwerbedrijf is ingehaakt op de naamsbekendheid en beeldvorming over De Vaillant als innovatieve en kleurrijke pleisterplaats voor bewoners en hun cultuur.

We hebben actief samengewerkt met de andere cultuurankers. Samen op het HUF, samen in de Posthoorn, maar ook samen een logo voeren en gebruik maken van elkaars expertise tonen de kracht van wijkcultuur. Zo deelde Laaktheater haar cursus voor actieve wijkbewoners van ZID Theater met De Vaillant.

De basis voor publieksbereik en naamsbekendheid ligt vooral in de samenwerking met wijkpartners. Onze partners kennen hun achterban, hun wensen en het bijpassende aanbod. De Vaillant ondersteunt met raad en daad, met flyers, gezamenlijke kaartverkoop en aandacht via haar website en social media.

De website van De Vaillant is een restant uit de periode van Culturalis en sluit niet aan bij de manier waarop De Vaillant nu functioneert. In 2015 heeft De Vaillant onderzoekjes onder bewoners, gebruikers en bezoekers gedaan om meer inzicht te krijgen in hun wensen en communicatieve vaardigheden. Op basis van deze gegevens (bewoners in de wijk zijn maar heel beperkt taal en computervaardig) en op de uitgangspunten van De Vaillant (Doe het Zelf of Doe het Samen) is in 2015 een website ontwikkeld die in 2016 in gebruik genomen is. Deze website sluit aan bij de hedendaagse manier van communiceren via social media en nieuwsbrieven en is toekomstbestendig. De kostbare investering voor de website is gedaan uit de zgn. Culturalisgelden. De testversies in 2015 hebben al laten zien dat de nieuwe website veelbelovend is.

Organisatie

2015 is het jaar van de meerjarenbeleidsplannen. Al in de zomer is De Vaillant gestart met eerste gesprekken met stedelijke partners, wijkpanel en wijkbewoners, evaluaties van haar korte bestaansgeschiedenis en visieontwikkeling met het theaterteam. Geheel aansluitend op het beleid dat de gemeente voor 2017 – 2020 heeft uitgestippeld, heeft De Vaillant een plan geschreven waarin uitgegaan wordt van versterking van haar organisatie en positie in haar werkgebied, samenwerking met stedelijke partners (waar De Vaillant al vanaf 2014 op inzet) en de ingebruikname van de opnamestudio ten behoeve van kleurrijke talentontwikkeling.

In het voorjaar van 2015 is de projectleider programma en wijken vertrokken bij ons theater en is een jonge programmamaker aangetrokken die zijn wortels heeft in de Schilderswijk en de kleurrijke multicultuur van de stad. In februari is een nieuwe bedrijfsleider aangetrokken om het Leerwerkbedrijf verder op poten te zetten en zodoende bij te dragen aan de dienstverlening.

Op los-vaste basis wordt de organisatie versterkt met oproepkrachten en freelancers. Met name voor technische ondersteuning is die inzet hoog en eigenlijk niet houdbaar. Daarnaast wordt de directie versterkt met een freelancer gespecialiseerd in financiën en bedrijfsvoering. Met het verstrijken der jaren, kalenderjaar overschrijdende projecten en subsidies, maar ook door de groei van de organisatie is deze ondersteuning onontbeerlijk. Graag zou theater De Vaillant op een aantal terreinen wat structurele versterking aantrekken. Door haar beperkte budget is dit in 2015 nog niet mogelijk.

De organisatie is gehuisvest in een gebouw met een prachtige uitstraling. Het wordt goed onderhouden en is en blijft een parel in het stadsdeel. Tegelijkertijd lekt de riolering boven de hoofden van publiek, regent het met zekere regelmaat binnen, is het brandalarm nog niet in orde en is de geluidsisolatie die bij de herinrichting in 2007 is aanbevolen, nooit gerealiseerd. Het kost De Vaillant zeeën van tijd voor overleg, begeleiding van monteurs en onderzoekers, contacten met bovenburen en heel simpel: het stinkt te vaak en te vies en een beetje muziek maken in de foyer is niet mogelijk. Bij gebruik van een rookmachine, gewoon in theater, is extra inzet van personeel verplicht.

Financiën

Theater De Vaillant is bijzonder ondernemend. We halen een groot deel van onze inkomsten uit incidentele middelen, giften, horeca en verhuur. Naar het einde van het jaar zijn de opbrengsten gegroeid tot bijna negen ton. Het aanvullende programma en marketingbudget van €35.000 en de bijdrage van voor het leerwerkbedrijf van €100.000 waarvan €35.000 is toegerekend aan 2015 zijn goed van pas gekomen en bieden ook voor 2016 soelaas. Met giften en subsidies hebben we Nansi Wereldspin mogelijk gemaakt, wat zeker op termijn een meerwaarde heeft voor de cultuureducatie en de inkomsten daaruit. De bijdrage van The Art of Impact biedt in 2015, maar ook in 2016 ruimte om de samenwerking met de stad te verdiepen.

Tegelijk zijn de vaste lasten van het theater dermate hoog dat commerciële verhuur nauwelijks winst oplevert en andere activiteiten altijd geld kosten. Belangrijke oorzaak zijn de kosten voor huur, energie en onderhoud van een gebouw, die in verhouding tot de zaalcapaciteit hoog zijn. De indeling van het gebouw vraagt bovendien altijd om een hoge personele inzet en overhead.

Bij haar start De Vaillant heeft in 2013 de opdracht gekregen medewerkers met behoud van hun rechten over te nemen van Culturalis. Weliswaar betekent dit dat De Vaillant een pensioenregeling

heeft en een cao volgt, anderzijds drukken de loonkosten zwaar op de begroting. Temeer omdat nieuwe medewerkers hieraan ook rechten ontlenuen.

De intensieve begeleiding van leerlingen in de horeca, het ontbreken van budget voor een communicatiemedewerker, de hoge kosten voor een accountantsverklaring en een onverwachte aanslag voor de OZB zijn incidentele redenen voor budgetoverschrijdingen. Daarnaast wordt steeds meer duidelijk dat door de hoge kosten die voortkomen uit de indeling van het gebouw, feitelijk op elke niet commerciële activiteit geld wordt toegelegd. Uit onderzoek dat De Vaillant liet doen blijken de huurtarieven van De Vaillant al boven in de markt. Doordat De Vaillant succesvol vraag gestuurd werkt, is het nauwelijks mogelijk om minder activiteiten toe te laten. Het zou bovendien een raar beeld geven wanneer De Vaillant niet thuis geeft, terwijl het gebouw wel beschikbaar is.

De post Reservering Groot en Klein Onderhoud en Vervanging, die eind 2012 op de valreep in de meerjarenbegroting is opgenomen, is indertijd gedekt met extra inkomsten van €30.000 per jaar waarvoor geen onderbouwing bestond. Meer en meer wordt in ons korte bestaan duidelijk dat de begroting zoals voor de oprichting van theater De Vaillant gemaakt, niet aansluit bij de werkelijkheid. Het is niet voor niets dat theater De Vaillant in haar meerjarenbeleidsplan vraagt om een verhoging van de structurele middelen om de organisatie te versterken.

In de begroting 2013 – 2016 van De Vaillant is goed deel eigen inkomsten voor activiteiten opgenomen, waar geen reële dekking tegenover staat. Dit probleem is aan de gemeente voorgelegd en voor de komende beleidsperiode is daarom een hogere subsidie aangevraagd bij gemeente Den Haag.

Als gevolg van hoger dan begrote lasten (met name op het gebied van marketing en communicatie) is in 2015 een negatief resultaat behaald van € 183.067, waardoor per 31 december 2015 een negatief vrij besteedbaar eigen vermogen van € 73.381 is ontstaan. Ondanks het negatief eigen vermogen is er ultimo 2015 sprake van een positief werkkapitaal van ruim € 41.000, hetgeen onder andere gerealiseerd is door de liquide middelen die worden aangehouden voor de voorziening voor groot onderhoud.

Het management van de stichting is in 2016 gestart met diverse (bezuinigings-)maatregelen die op korte en middellange termijn moeten bijdragen aan een verbetering van het resultaat en het eigen vermogen. De maatregelen betreffen onder meer het opheffen en samenvoegen van functies waardoor minder freelancers ingehuurd hoeven te worden, het inzetten van een door de gemeente Den Haag gesubsidieerde kracht voor het wijktraineeprogramma, besparen op het communicatiebudget, productie- en techniekkosten en het beter sturen op horecamarges. Het management verwacht dat de ingezette acties in 2016 zullen leiden tot een sluitende exploitatie (terwijl oorspronkelijk nog een negatief resultaat van circa € 54.000 was begroot).

Vanaf 2017 rekest het management op beperkt positieve resultaten, zodat het negatieve eigen vermogen kan worden aangezuiverd.

Op basis van vorenstaande concludeert het bestuur dat de continuïteit gewaarborgd blijft bij een relatief laag eigen vermogen en dat de continuïteitsveronderstelling gerechtvaardigd is.